

**Cervo
Faro**

Trazado Cervo ata Faro

(23,8 quilómetros)

Comezamos no cruceiro e seguimos pola beirarrúa ata un cruce a 300 metros, cruzámo-la estrada nacional ata un camiño de terra que vemos xusto enfronte que nos leva despois dun quilómetro de percorrido, ata un transformador eléctrico que queda á nosa esquerda. Atopámonos nun cruce de camiños e collemos de fronte cara unha casa branca, pasamos por outra casa chamada *Villa Soledad* e collemos o primeiro desvío á esquerda ata máis adiante outra vez tomar á esquerda. Aínda non levamos percorridos 100 metros cando vemos un pequeno transformador que pon *As Patosas*, pegado a el hai un camiño de terra que nos vai levar ata a urbanización de *Río Cobo*, en concreto sairemos na *Calle 4*. Á nosa esquerda está o clube deportivo e á dereita un parque. Na primeira intersección tomaremos á dereita, de igual maneira faremos na seguinte, estamos agora na rúa *Calle 1*, descendemos ata a estrada que vai cara San Cibrao, este cruce coñécese como a *Cruz de Maximino*.

▲ Mapa trazado Cervo-San Cibrao

◀ Cervo

Cando chegamos a San Cibrao, antes da rotonda atopámonos unhas escaleiras polas que nos metemos. O que estamos a pisar agora é un dos anacos que quedaron do primeiro *Camiño Real* que entraba en San Cibrao procedente de Sargadelos.

É necesario dar unha volta por esta vila, disfrutar das súas rúas, propias de pobos de mariñeiros, e visitar o antigo hospital de San Andrés no que se recolleron peregrinos de varios países.

Despois do merecido paseo polo pobo debemos de dirixirnos cara a Avenida da Mariña ata que vexamos á nosa esquerda a rúa *do Cobo* pola que entramos ata que no seu remate vemos un arco que nos permite pasar por debaixo da vía do tren e nos conduce á ponte medieval de Bao.

Unha vez cruzada a ponte vemos unha estrada asfaltada á dereita, nós colleremos recto por unha pista de terra (500 m) que nos leva ata a estrada LU-1507. Tomaremos cara á dereita, a 400 metros hai un cruce no que colleremos dirección Viveiro, seguimos pola LU-1507 ata que 500 metros despois vemos unha estrada á nosa dereita, trátase da entrada á fábrica Alcoa. Inmediatamente despois de esta estrada hai un camiño de terra con muros nos dous lados da súa entrada que collemos, este é o antigo *Camiño Real* que ía cara Viveiro.

- ◀ (Páx. anterior) Ría de San Cibrao
- ▲ Museo do Mar

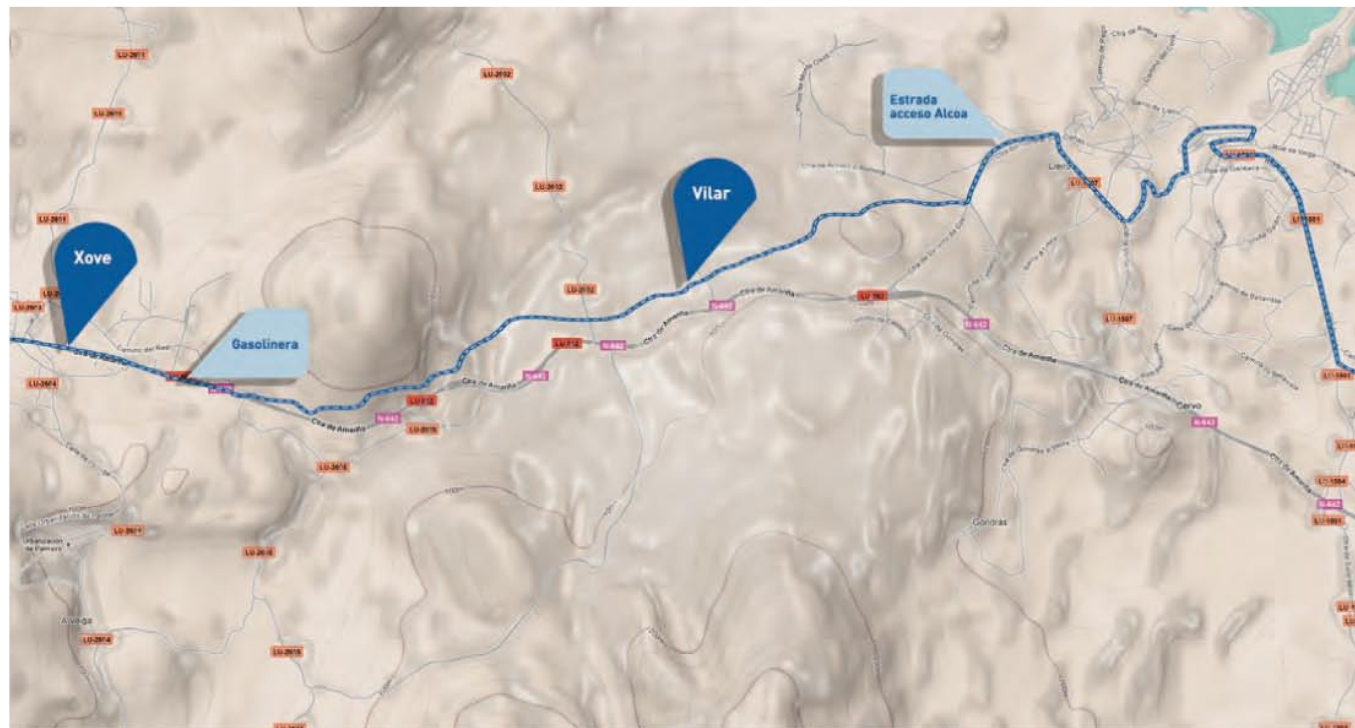

Tras un percorrido de quilómetro e medio (6.10 km dende o cruceiro) atopámonos coa primeira casa á esquerda e vemos como o camiño aparece xa asfaltado, neste punto entramos no concello de Xove e no lugar de Vilar. Debemos de coller á dereita pasando, outra vez, por debaixo da vía do tren. Atopámonos con outra estrada e seguiremos cara a dereita ata o primeiro desvío que vexamos, no que debemos coller á esquerda, seguiremos por esta vía ata que nos atopemos cun stop no que colleremos dirección *Áspera, Igrexa de Lago* (7 quilómetros dende o cruceiro). Debemos seguir esta ruta ata que atopemos unha cruz de madeira na nosa esquerda. Ao lado desta cruz, substituta de outra de pedra máis antiga, hai un camiño de terra que é polo que debemos continuar recto sen tomar ningún dos desvíos que vexamos. Trátase dun camiño chan de sinxelo percorrido. Así que vexamos a estrada nacional á nosa esquerda o camiño comeza a descender ata pasar unha gasolinera, momento no que nos incorporamos á N-634, debemos de dirixirnos cara a dereita, dirección Xove (10 km dende o cruceiro).

O trazado orixinal desviábase un pouco máis adiante cara Rego Sanguento. No ano 1596 o bispo tiña unha propiedade neste lugar “*do dizen el riego Sangoento feligresia de Jove y de la rregueira... testa y demarca de la una parte por rrego da rregueira y por alli ba a dar al rrio da*

- ▲ Mapa trazado San Cibrao-Xove
- ◀ (Páx. anterior) San Cibrao
- ◀ Faro de San Cibrao

rregueira y baxa por el rrio asta el porto de Linares y viene por el rrego arriba hasta dar a la puente de la fuente de la aguadela y camino franzes y por alli ba hiendo por el camino hasta el primer rrego". Aínda que sabemos que o *Camiño do Mar* ía por Rego Sanguento non recomendamos dar unha volta de algo máis de 2.5 quilómetros para chegar a Xove cando temos esta poboación a menos dun quilómetro dende a gasoleira onde saímos á estrada.

Hai que atravesalo núcleo urbano de Xove ata que nos atopemos cun desvío, á dereita, que nos leva ata a igrexa parroquial de Xove, que recomendamos visitar, así como o pazo abandonado que hai detrás dela. Un pouco máis arriba podemos ver unha placa que sinala a casa na que naceu don Tomás Mariño Pardo o día 1 de decembro de 1798, unha persoa que rematou por converterse nun dos precursores da aviación española co seu proxecto sobre da navegación aérea.

Seguimos descendendo pola estrada asfaltada ata que nos atopemos cun indicador que sinala *Carballás*, entón debemos de coller á dereita por un camiño de terra que nos vai levar ata o río Maior, unha vez cruzado o río volta a ascender ata que a 700 metros collamos á dereita pasando ao lado dunha explotación gandeira, seguimos subindo ata que nunha terceira intersección tomamos á esquerda, deixando á nosa dereita unha liña de torres de alta

- ◀ (Páx. anterior) Igrexa de Xove
- ▲ Pazo da familia Vilalba
- ◀ Casa abandonada que hai detrás da igrexa de Xove

tensión. É un camiño de terra con bastante bo firme, sempre e cando non chova senón haberá lameiras, seguiremos por este camiño ata chegar a Lodeiro (12.8 dende o cruceiro de Cervo).

Despois de cruzar as casas de Lodeiro seguiremos recto ata que nos atopemos cun cruce e cun sinal que pon *San Cristovo, Vilapol*, seguimos por esta estrada ata volver a ver unha intersección con dous sinais: á esquerda San Cristovo e a dereita Vilapol, camiño que colleremos ata outro cruce no que veremos outro sinal que pon Vilachá, Igrexa, tomaremos entón á dereita e a 700 metros estaremos en Portocelo (16.3 km dende o cruceiro), no que unha fermosa e recollida cala nos agarda. Pasámo-lo pobo e vemos un indicador á nosa dereita que pon *Portiño de Portocelo*, seguiremos por esa estrada e colleremos o primeiro desvío á esquerda que nos vai levar ata as ruínas de Santo Tirso de Portocelo (18 km).

Deternos en Santo Tirso é parar o tempo e imaxinarse como vivían aqueles primeiros monxes que alí se asentaron da man de Rodrigo, un monxe que no século VIII chega a estas terras procedente de Coimbra, fundando un mosteiro que posteriormente serviu de igrexa parroquial de Portocelo ata o ano 1928.

▲ Mapa trazado Xove-Portocelo

◀ (Páx. anterior) Acantilados de San Tirso

Deste vello mosteiro o camiño comeza a subir debémolo seguir sen desviarnos ata que cheguemos a Vilachá (19.6 km dende o cruceiro). Esta poboación debémola cruzar polo medio seguindo o camiño polo que estamos a transitar ata que vexamos outro cruce no que collemos á dereita, dirección *Ceranzos, Praia de Esteiro*. Debe estar atento o peregrino pois na primeira bifurcación que vexa collemos á dereita, de igual maneira faremos na seguinte e baixaremos en dirección a *praia de Muínelo*. Cando nos atopemos nesta enseada o camiño volve a subir por estrada asfaltada ata Ceranzos (21.3 km dende o cruceiro). Imos pola estrada LU-2610 dirección *praia de Esteiro*. Debemos pasar ao lado deste areal que queda á nosa dereita e seguir recto pola mesma estrada ata atopar un desvío á dereita con dirección Faro-Viveiro.

Seguimos na LU-2610, pasamos o punto quilométrico 5 para comezar a descender. Nese mesmo intre observamos a igrexa de Faro á nosa dereita. Un quilómetro despois estamos en Reboredo, onde recomendamos visita-las escavacións arqueolóxicas da vila medieval de Area e o seu areal. (23.8 km dende o Cruceiro de Cervo)

▲ Mapa trazado Portocelo-Faro

◀ (Páx. anterior) Ruínas da igrexa de San Tirso

QUE VER EN XOVE

Polas terras de Xove

A xeografía deste concello ten marcadas diferenzas entre unha costa bastante abrupta e unha zoa interior máis chá. Destacámo-los portos de Morás, noutro tempo cunha importante actividade baleeira, ou o de Portocelo e praias como as de Lago, Esteiro, Portonovo, Muiñelo ou Reboiera, entre outras, xa que este litoral está repleto de pequenas calas, así como de illas tales como a Sarón ou Os Netos. Recomendamos os paseos a carón do río Lago ou Cuilán, para visitar os antigos muíños, hoxe abandonados, e a ferverza do Pozo da Ferida.

Xove é o concello con maior número de castros catalogados que nos amosan o grado de poboación desta terra. No castro do Vilar (Xuances) apareceu no ano 1939 unha interesante fíbula de bronce. Outros castros localízanse en Morás, Portocelo, A Rigueira, Sumoas e Xuances. O nome do concello parece provir de “Villa Iovii” (Vila de Xúpiter), as lendas identifican o monte da Medela co monte Medulio, no que se suicidaron os guerreiros galegos e astures antes de renderse ás lexións romanas (ano 22 antes de Cristo). Probablemente os romanos edificaron un altar na honra de Xúpiter, entorno a el nacería unha vila, o actual Xove.

Arte sacro de Xove

Cada unha das parroquias posúe unha igrexa na que se atesouran pezas artísticas doutros tempos.

A máis antiga de tódalas igrexas é a de Portocelo, da que se sabe que xa existía no século XIII. Síguela en antigüidade a de San Isidoro do Monte, datada no XVI, pero moi reformada no ano 1966. A igrexa de Lago e a de Sumoas datan do século XVII, nesta última gárdase a imaxe da Virxe de Guadalupe que estaba orixinalmente na capela de Almizote, á cal acudían os romeiros con doenzas na vista. Outra romaría moi importante e concorrida é a do San Antón da Rigueira, o 13 de xuño, ao que se lle rezaba tanto para conseguir un amor como para a curación dos animais. Na de Xuances podemos apreciar na porta principal o escudo dos duques de Albuquerque, que sufragaron as obras realizadas no ano 1698. Do século XVIII data a actual igrexa de Morás na que destacamos un fermoso retablo barroco.

Igrexa de Xove

◀ (Páx. anterior) Praia de Esteiro

